

Bergensbanen var en gang Norges stolthet. Nå må den rustes kraftig opp.

Gabriel Fliflet og Holger Schlaupitz

Både før og etter pandemien ofte har vært trangt om plassen om bord i Bergensbanens tog. Flere avganger vil gi bedre plass og bør gi mer konkurransedyktige billettpriser, skriver innsenderne.

📷 GEIR MARTIN STRANDE (ARKIV)

Bergensbanen – tilbake til 70-tallet?

SAMFERDSEL: Vi får ikke passasjerer ut av fly og bil og over på toget ved å skru togtilbudet tilbake.

Gabriel Fliflet
Leder i Naturvernforbundet Hordaland

Holger Schlaupitz
Fagsjef i Naturvernforbundet

OM VY REDUSERER togtilbudet for Bergensbanen slik de varsler, er vi tilbake til situasjonen i 1976, da NSB innførte morgentog, dagtog, ettermiddagstog og nattog. Siden den gang er flytrafikken mangedoblet og veiene kraftig forbedret. Dette er uakseptabelt.

I juli kom nyheten om at Vy ønsker å redusere togtilbudet mellom Oslo og Bergen fra desember 2022. Begrunnelsen er at passasjergrunnlaget er for dårlig.

TOGTILBUDET PÅ Bergensbanen inngår i Trafikkpakke Vest, som Vy vant gjennom en anbuds konkurranse. Her har Vy lovet å kjøre en ruteplan med seks avganger hver retning på vanlige ukedager.

Vy innførte dette tilbudet i desember 2021, men måtte snart redusere tilbudet som følge av pandemien. Fra juni i år kjøres alle seks avgangene. Vy ønsker nå å redusere til fire avganger pr. retning frem til neste ruteendring, som vil være i desember 2023. I helgene og i sommer-

sesongen vil Vy kjøre noen ekstraavganger.

Et eksempel på den planlagte forverringen er at tilbudet fra Oslo mot Hallingdal, høyfjellet, Voss og Bergen halveres på ettermiddagen (mandag – torsdag) ved at dagens avgang klokken 14.25 sløyfes. Da gjenstår 16.25-avgangen, som ikke ankommer Bergen før klokken 23.18. Det frister neppe mange bergensere å komme hjem ved midnatt en vanlig hverdag.

DET ER FORSTÅELIG AT pandemien har fått konsekvenser for rutetilbudet, men de siste månedene har reiseaktiviteten i ferie- og fritidsmarkedet tatt seg kraftig opp, kanskje raskere enn hva mange hadde forestilt seg. Vy kan ha basert sine vurderinger på forutsetninger som i dag er annerledes.

En indikator på dette er flytrafikken over Bergen Lufthavn. Innenlandstrafikken var allerede i mars oppe på 2019-nivå og har de fire siste ukene ligget 20–29 prosent over dette. Flere dager har samtlige togavganger mellom Oslo og Bergen vært utsolgt.

INTERNASJONAL TURISME vil nok fortsatt ligge under nivået fra før pandemien, og Bergensbanen har mange turister som passasjerer. Men vi må huske på at det både før og etter pandemien ofte har vært trangt om plassen om bord i Bergensbanens tog. Høy etterspørsel gir høye priser, og det er nok ingen tvil om at mange potensielle passasjerer er blitt skremt vekk fra toget som følge av dette.

Flere togavganger vil gi plass til flere reisende, og det bør resultere i mer konkurransedyktige billettpriser. Politikerne bør uansett også senke de fastsatte maksprisene. Tilsvarende må flyreiser mellom blant annet Bergen og Oslo få økt miljøavgift.

VI FÅR IKKE PASSASJERER ut av fly og bil og over på toget ved å skru togtilbudet tilbake. Det gjelder å starte en positiv spiral, der flere passasjerer gir grunnlag for ytterligere nye avganger og andre forbedringer av tilbudet. Det nye tilbudet på Bergensbanen har ennå ikke rullet å innarbeide seg.

Vi mener det er defensivt å allerede nå basere seg på at trafikkgrunnlaget i hele 2023 vil være for dårlig for den opprinnelige ruteplanen med seks tog i hver retning. Neste mulighet for opptrapping vil være i desember 2023, og det er lenge til. Naturvernforbundet oppfordrer Vy og samferdselsmyndighetene til å bli enige om at Vy i utgangspunktet viderefører dagens ruteopplegg.

DE KONKRETE PLANENE om bedring av togtilbudet i Norge må gjennomføres. Bergensbanen var en gang Norges stolthet. Nå må den rustes kraftig opp. Mens vi venter, må vi i det minste ha et rimelig antall avganger å velge mellom.

Høy etterspørsel gir høye priser, og det er nok ingen tvil om at mange potensielle passasjerer er blitt skremt vekk fra toget som følge av dette.